

Streszczenie

Wstęp.

Zatrucia w populacji dziecięcej, zarówno niezamierzone jak i celowe wciąż stanowią istotny problem medyczny i są częstą przyczyną hospitalizacji. Światowa Organizacja Zdrowia alarmuje, że zatrucia stanowią czwartą, najczęstszą przyczynę przypadkowych obrażeń ciała u dzieci i młodzieży. Szacunki Centrum Informacji Toksykologicznej Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi sugerują, że rocznie na terenie naszego kraju, ostremu zatruciu ulega około 70 000 dzieci.

Cel pracy.

Celem niniejszej pracy była analiza przyczyn, okoliczności oraz przebiegu klinicznego wymagających hospitalizacji zatruc dzieci z okolic Rzeszowa w okresie pięcioletnim.

Material i metody.

Badanie miało charakter retrospektywny. Materiał pracy stanowiły informacje zawarte w dokumentacji medycznej pacjentów pediatrycznych hospitalizowanych z powodu zatrucia w latach 2010-2014 w Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 w Rzeszowie.

Analizowano czynniki takie jak: rodzaj trucizny, drogę wnikania trucizny do organizmu, celowość zdarzenia oraz okres hospitalizacji. W analizie uwzględniono również wpływ uwarunkowań środowiskowych, takich jak: miejsce zamieszkania dziecka, posiadanie rodzeństwa oraz występowanie chorób przewlekłych u pacjenta zatrutego.

Wyniki.

W analizowanym okresie czasu 903 dzieci było hospitalizowanych z powodu ostrego zatrucia. Wśród nich było 466 dziewczynek i 437 chłopców w wieku od 2 tygodni do ukończenia 18 roku życia. Większość zatruc stanowiły zdarzenia przypadkowe (59,8 %). Zatrucia niezamierzone najczęściej spowodowane były środkami chemii gospodarczej (31,3 %), podczas gdy główną przyczyną intoksykacji celowych były leki (44,6 %). W analizowanej grupie zatrucia celowe statystycznie częściej dotyczyły dziewcząt (62,8 %, $p < 0,001$). Do zatruc dochodziło głównie na drodze pokarmowej. Średni czas hospitalizacji był najdłuższy dla pacjentów po celowym spożyciu środków leczniczych (3,6 dnia).

Wnioski:

1. Wśród dzieci dochodzi do zatruć celowych wyłącznie w grupie nastolatków, natomiast zatrucia przypadkowe zdarzają się najczęściej u dzieci w wieku od drugiego do szóstego roku życia.
2. Wśród najmłodszych dzieci do zatruć dochodzi najczęściej w domu rodzinnym, wraz z wiekiem pacjentów wzrastała częstość zatruć poza domem
3. W analizowanym okresie obserwowano korzystny spadek liczby zatruć, zarówno wypadkowych jak i zamierzonych.
4. Występuje wyraźna sezonowość w liczbie zatruć spowodowanych tlenkiem węgla – wyraźny wzrost tych zatruć obserwowany jest w okresie jesienno-zimowym, w trakcie sezonu grzewczego. Skrupulatne kontrole i przeglądy domowych instalacji grzewczych, wykonywane przed każdym sezonem grzewczym, mogłyby zredukować liczbę zatruć tlenkiem węgla.
5. Koszty diagnozowania i leczenia dzieci hospitalizowanych z powodu zatrucia stanowią istotne obciążenie dla budżetu ochrony zdrowia.

Słowa kluczowe: dzieci, zatrucia, epidemiologia